

31987L0344

L 185/77

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

4.7.1987

NÕUKOGU DIREKTIIV,

22. juuni 1987,

kohtukulude kindlustusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta

(87/344/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 57 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

24. juuli 1973. aasta esimene nõukogu direktiiv 73/239/EMÜ otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, ⁽⁴⁾ viimati muudetud direktiiviga 87/343/EMÜ, ⁽⁵⁾ kõrvaldas mitmed lahknevused siseriiklike õigusnormide vahel selleks, et hõlbustada nimetatud tegevuse alustamist ja jätkamist;

direktiivi 73/239/EMÜ artikli 7 lõike 2 punkt c sätestab, et "kuni edasise kooskõlastamiseni, mis tuleb rakendada nelja aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist, võib Saksamaa Liitvabariik säilitada sätte, mis keelab tema territooriumil ravi-kindlustuse, krediidi- ja garantiikindlustuse ning kohtukulude kindlustusega üheaegse tegelemise kas siis omavahel või koos teiste kindlustusliikidega";

käesolev direktiiv näeb ette direktiivi 73/239/EMÜ artikli 7 lõike 2 punktis c kavandatud kohtukulude kindlustuse kooskõlastamise;

kindlustatud isikute kaitseks tuleks võtta meetmed, et võimaluse korral vältida igasugust huvide konflikti kohtukulude vastu kindlustatud isiku ja tema kindlustaja vahel, mis tekivad seetõttu, et kindlustaja kindlustab isikut ükskõik millises muus direktiivi 73/239/EMÜ lisas nimetatud kindlustusliigis või kindlustab teist isikut, ning võimaldada huvide konflikti korral lahendust;

kohtukulude kindlustus vaidluste või riskide puhul, mis tulenevad merelaevade kasutamisest või on nendega seotud, tuleks selle erilaadi tõttu käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jätta;

seoses tsiviilvastutuslepinguga teenuseid osutava või kindlustatud isiku kaitsmise kulud kandva kindlustaja tegevus tuleks samuti käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jätta, juhul kui sellise kindlustuse alusel tegeldakse sellega samal ajal kindlustaja enda huvides;

liikmesriikidele tuleks anda võimalus jätta käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja abistamisteenuste kindlustusandja antav kohtukulude kindlustus, kui abi antakse muus liikmesriigis kui selles, mis on kindlustatud isiku tavaline elukoht, ja kui see on osa lepingust, mis käsitleb ainult abi, mida antakse isikutele, kes satuvad raskustesse reisides, kodust eemal või alalisest elukohast eemal;

praegu ühes liikmesriigis, nimelt Saksamaa Liitvabariigis kohaldatav kohustusliku spetsialiseerumise süsteem välistab enamiku huvide konfliktidest; selle tulemuse saavutamiseks ei tundu vajalik laiendada seda süsteemi tervele ühendusele, sest see nõuaks segakindlustusseltside jagunemist;

soovitud eesmärgi võib samuti saavutada nõudes, et kindlustusseltsid esitaksid kohtukulude kindlustuse jaoks eraldi lepingu või ühe kindlustuspoliisi eraldi osa, ning kohustades neid kas kohtukulude kindlustust eraldi haldama või usaldama kohtukulude kindlustuse nõuete haldamise kindlustusseltsile, kes on eraldi juriidiline isik, või anda kohtukulude vastu kindlustatud isikule võimalus valida advokaat hetkest, kui tal on õigus oma kindlustajale nõue esitada;

olenemata sellest, milline lahendus vastu võetakse, on kohtukulude vastu kindlustatud isikute huvid kaitstud võrdväärsete kaitsemeetmetega;

kohtukulude vastu kindlustatud isikute huvid tähendavad, et kindlustatud isikul peab olema võimalik uurimise või menetluste korral ja alati, kui tekib huvide konflikt, valida advokaati või muud siseriiklike õigusaktide kohaselt kvalifitseeritud isikut;

⁽¹⁾ EÜT C 198, 7.8.1979, lk 2.

⁽²⁾ EÜT C 260, 12.10.1981, lk 78.

⁽³⁾ EÜT C 348, 31.12.1980, lk 22.

⁽⁴⁾ EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT L 185, 4.7.1987, lk 72.

liikmesriikidele tuleks anda võimalus vabastada kindlustusseltsid kohustusest anda kindlustatud isikule võimalus advokaati vabalt valida, juhul kui kohtukulud on kindlustatud üksnes kohtuasjade puhul, mis tulenevad maanteesõidukite kasutamisest nende territooriumil, ja kui muud piiravad tingimused on täidetud;

kui kindlustaja ja kindlustatud isiku vahel tekib konflikt, on oluline lahendada see võimalikult õiglaselt ja kiiresti; seetõttu on kohane näha kohtukulude kindlustuspoliisides ette vahekohtumenetlus või samaväärseid tagatise pakkuv kord;

direktiivi 73/239/EMÜ lisa punkti C teine lõik sätestab, et punkti A liikidesse 14 ja 15 kuuluvaid riske ei tohi vaadelda teiste kindlustusliikide lisariskidena; kindlustusselts peaks saama kohtukulude vastu teise riski lisariskina kindlustada ainult juhul, kui ta on saanud kohtukulude riski kohta tegevusloa; liikmesriikidele tuleks anda võimalus käsitada liiki 17 erijuhtudel liigi 18 lisariskina; seetõttu tuleks nimetatud lisa punkti C vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on kooskõlastada nõukogu direktiivi 73/239/EMÜ lisa punkti A lõikes 17 nimetatud kohtukulude kindlustust käsitlevate õigusnormidega ettenähtud sätted, et hõlbustada asutamisõiguse tõhusat kasutamist ja vältida võimaluse piires igasugust huvide konflikti, mis tekib eelkõige seetõttu, et kindlustaja kindlustab teist isikut või kindlustab isikut nii kohtukulude kui ka mis tahes muu selles lisas nimetatud liigi vastu, ning võimaldada huvide konflikti korral lahendust.

Artikkel 2

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kohtukulude kindlustuse suhtes. See seisneb kohustuses kanda kindlustusmakse maksmise korral kohtumenetluse kulud ja osutada muid otseselt kindlustamisega seonduvaid teenuseid, pidades eelkõige silmas:

- hüvitise saamist kindlustatud isiku kantud kahjumi, kahju või vigastuse eest kas kohtuvälise lahenduse või tsiviil- või kriminaalmenetluse kaudu,
- kindlustatu kaitse või esindamine tsiviil-, kriminaal-, haldus- või muudes menetlustes või mis tahes tema vastu esitatud nõude korral.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

- kohtukulude kindlustuse suhtes, kui selline kindlustus käsitleb merelaevade kasutamise tõttu või sellega seoses tekkivaid vaidlusi ja riske,
- kindlustaja tegevuse suhtes, kes annab ainult tsiviilvastutuse kindlustust kindlustatud isiku kaitsmiseks või esindamiseks iga kohtu- või haldusmenetluse korral, kui selline tegevus on kõnealuse kindlustuse alusel samal ajal ka kindlustaja enda huvides,
- kui liikmesriik seda otsustab, abistamisteenuse kindlustusandja antava kohtukulude kindlustuse suhtes, kui abi antakse muus liikmesriigis kui selles, mis on kindlustatu tavaline elukoht, ja kui see on osa lepingust, mis käsitleb ainult abi, mida antakse isikutele, kes satuvad raskustesse reisides, kodust eemal või alalisest elukohast eemal. Sel juhul peab lepingus selgelt sätestatud olema, et kõnealune kindlustus kehtib üksnes eelmises lauses nimetatud olukordade puhul ja lisandub antavale abile.

Artikkel 3

1. Kohtukulude kindlustus peab sisalduma lepingus, mis on muude kindlustusliikide jaoks koostatud lepingust eraldi või mida käsitleb ühe kindlustuspoliisi eraldi osa, kus täpsustatakse kohtukulude kindlustuse laad, ja juhul, kui liikmesriik seda nõuab, vastava kindlustusmakse suurus.

2. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et tema territooriumil tegutsevad kindlustusseltsid kasutavad kas liikmesriigi valikul või liikmesriigi nõusolekul omal valikul vähemalt üht kolmest järgmisest lahendusvõimalusest:

- a) kindlustusselts tagab, et ükski personali liige, kes tegeleb kohtukulude nõuete või nendega seotud õigusnõustamisega, ei tegele samal ajal samasuguse tööga
  - kui kindlustusselts on segakindlustusselts, siis teises tema tegutsemisliigis,
  - olenemata sellest, kas tegu on sega- või spetsialiseeritud kindlustusseltsiga, teises kindlustusseltsis, kellel on esimese kindlustusseltsiga rahalisi, ärilisi või haldussidemeid ja kes tegeleb ühe või mitme muu direktiivis 73/239/EMÜ sätestatud kindlustusliigiga;
- b) kindlustusselts usaldab kohtukulude kindlustusega seotud nõuete haldamise kindlustusseltsile, kes on eraldi juriidiline isik. Seda kindlustusseltsi mainitakse lõikes 1 nimetatud eraldi lepingus või poliisi eraldi osas. Kui eraldi juriidilisest isikust kindlustusseltsil on sidemeid kindlustusseltsiga, kes tegeleb ühe või mitme muu direktiivi 73/239/EMÜ lisa punktis A nimetatud kindlustusliigiga, ei tohi kindlustusseltsi personali liikmed, kes käsitlevad nõudeid või annavad nõuete käsitlemisega seotud õigusabi, samal ajal tegelda sama või muu tööga

teises kindlustusseltsis. Liikmesriigid võivad samad nõuded kehtestada ka juhatuse liikmetele;

- c) kindlustusselts annab lepinguga kindlustatule õiguse usaldada oma huvide kaitse alates hetkest, kui tal on vastavalt poliisile õigus kindlustajale nõuet esitada, oma valitud advokaadile või kui siseriiklik õigus seda võimaldab, igale teisele sobiva kvalifikatsiooniga isikule.

3. Olenemata sellest, millist lahendust kasutatakse, loetakse kohtukulude vastu kindlustatud isikute huvid vastavalt käesolevale direktiivile võrdväärsetel viisil kaitstuks.

Artikkel 4

1. Igas kohtukulude kindlustuse lepingus tunnistatakse selgesõnaliselt, et:

- a) kui kindlustatud isiku kaitsmiseks, esindamiseks või huvide eest seismiseks on kohtu- või haldusmenetluste korral vaja advokaadi või muu siseriikliku õiguse kohaselt sobivalt kvalifitseeritud isiku abi, võib kindlustatud isik sellise advokaadi või muu isiku vabalt valida;
- b) huvide konflikti korral võib kindlustatu oma huvide esindamiseks vabalt valida advokaadi või juhul, kui ta seda eelistab ja kui siseriiklik õigus seda lubab, iga teise sobivalt kvalifitseeritud isiku.

2. Advokaadi all mõeldakse iga isikut, kellel on õigus tegelda oma kutsealaga vastavalt ühele nimetusele, mis on ette nähtud nõukogu 22. märtsi 1977. aasta direktiivis 77/249/EMÜ õigusteenuste osutamise vabaduse tulemuslikuma elluviimise kohta. ⁽¹⁾

Artikkel 5

1. Iga liikmesriik võib sätestada erandi artikli 4 lõike 1 kohaldamisest kohtukulude kindlustuse suhtes, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- a) kindlustus kehtib üksnes kohtuasjade korral, mida menetletakse seoses maanteesõidukite kasutamisega asjaomase liikmesriigi territooriumil;
- b) kindlustus on seotud lepinguga, mis näeb ette abi maanteesõidukiga juhtunud õnnetuse või rikke korral;
- c) kohtukulude kindlustaja ega abistamisteenuse kindlustusandja ei tegele ühegi vastutuskindlustuse liigiga;
- d) võetakse meetmeid, et vaidluse iga osapoolte õigusabi ja esindamisega tegeleks täiesti sõltumatu advokaat, juhul kui neid osapooli kindlustab kohtukulude vastu sama kindlustaja.

⁽¹⁾ EÜT L 78, 26.3.1977, lk 17.

2. Liikmesriigi poolt kindlustusseltsile vastavalt lõikele 1 antud erand ei mõjuta artikli 3 lõike 2 kohaldamist.

Artikkel 6

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et piiramata kõiki võimalikke siseriikliku õigusega ette nähtud õigusi esitada kaebusi kohtutele, sätestatakse objektiivselt võrreldavaid tagatisi pakkuv vahekohtu- või muu menetlus, millega kohtukulude vastu kindlustaja ja tema kindlustatu vaheliste lahkarvamuste korral saab teha vaidluse lahendamiseks otsuse.

Kindlustusleping peab ette nägema kindlustatud isiku õiguse kasutada sellist menetlust.

Artikkel 7

Huvide konflikti korral või kui vaidluse lahendamise suhtes on lahkarvamusi, teatab kohtukulude kindlustaja või vajaduse korral kahju käsitlev asutus kindlustatud isikule

— artiklis 4 osutatud õiguse,

— võimaluse kasutada artiklis 6 nimetatud menetlust.

Artikkel 8

Liikmesriigid tunnistavad kehtetuks kõik sätted, mis keelavad kindlustajal nende territooriumil tegeleda kohtukulude kindlustuse ja teiste kindlustusliikidega ühel ajal.

Artikkel 9

Direktiivi 73/239/EMÜ lisa punkti C teine lõik asendatakse järgmisega:

“Käesoleva lisa punkti A liikidesse 14, 15 ja 17 kuuluvaid riske ei tohi vaadelda teiste kindlustusliikide lisariskidena.

Liigis 17 sisalduvat riski (kohtukulude kindlustus) võib vaadelda liigi 18 lisariskina, kui täidetakse esimeses lõigus ettenähtud tingimusi, juhul kui põhirisk käsitleb ainult abi andmist isikutele, kes satuvad raskustesse reisisid, kodust eemal või alalisest elukohast eemal.

Kohtukulude kindlustust võib esimeses lõigus ettenähtud tingimustel samuti lisariskina vaadelda, kui see käsitleb vaidlusi või riske, mis tekivad merelaevade kasutamise tagajärjel või sellega seoses.”

Artikkel 10

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed 1. jaanuariks 1990. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad meetmeid hiljemalt alates 1. juulist 1990.

Artikkel 11

Liikmesriigid edastavad komisjonile pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist ⁽¹⁾ käesolevas direktiivis käsitletavas

valdkonnas vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide tekstid.

Artikkel 12

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 22. juuni 1987

Nõukogu nimel

eesistuja

L. TINDEMANS

⁽¹⁾ Käesolev direktiiv tehti liikmesriikidele teatavaks 25. juunil 1987.